

พาดำ...น้ำรู้ ประเพณีและศรัทธาเป็นมรดกทางวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ จังหวัดสุพรรณบุรี

เรียบเรียงโดย
นายอาทิตย์ เต็มจันท์ นักจดหมายเหตุ
หอจดหมายเหตุแห่งชาติ จังหวัดสุพรรณบุรี

นายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรีคนที่ 21
เป็นประธานเปิดงานเทศกาลจังหวัดสุพรรณบุรี
ประจำปี 2558

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ จังหวัดสุพรรณบุรี

เจ้าพ่อหลักเมืองสุพรรณบุรี

งานทิ้งกระจาดสุพรรณบุรี เป็นพิธีกรรมของชาวพุทธศาสนาเถรวาทมหานิกาย ที่ได้จัดติดต่อกันมาไม่น้อยกว่า 100 ปีมาแล้ว เล่าต่อกันว่า ชาวสวนเชื้อสายจีนในจังหวัดสุพรรณบุรีได้พบแผ่นหิน 2 แผ่น (รูปพระวิษณุกรรมสวมหมวกแขก) ในลำน้ำขณะกำลังรดน้ำปลูกผัก ภายหลังพบว่ามียंत्रรอยการสลักเป็นหลักเมือง จึงได้ตั้งศาลเพียงตาขึ้นเพื่อประดิษฐานหลักเมืองนี้ กระทั่ง พ.ศ. 2423 เกิดภาวะแห้งแล้ง ข้าวยากหมากแพง ผู้คนอดอยากล้มตาย ชาวเมืองจึงขอพรเจ้าพ่อหลักเมืองให้คุ้มครองและขอให้พ้นจากภัยครั้งนี้ หลังจากนั้นภาวะแห้งแล้งก็เบาบางลงจนหมดไป ชาวบ้านเชื่อว่าเกิดจากอิทธิฤทธิ์ของเจ้าพ่อหลักเมือง จึงเห็นพ้องจัดทำบุญเมืองครั้งใหญ่ สักการะเจ้าพ่อหลักเมือง ทำทานแก่บรรพบุรุษผู้ล่วงลับ เปรตและอสุรกาย 36 จำพวกมีการนำของกินโยนลงมาจากที่สูงเพื่อเป็นการอุทิศให้ทาน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการทิ้งกระจาดนับแต่บัดนั้น

การทิ้งกระจาด เป็นการให้ทานทั้งดวงวิญญาณ และคน ที่ให้ดวงวิญญาณก็มีอาหาร และของใช้ กระดาษเงิน กระดาษทอง ส่วนที่ให้คน ก็เป็นอาหารเจ ข้าวสาร และของใช้ต่างๆ เมื่อครั้ง พุทธกาล ที่พระอานนท์กำลังบำเพ็ญสมาธิปริเวกธรรม อยู่ที่นิโครธาราม เมืองกบิลพัสดุ์ มีอสุรกายตน หนึ่งได้แสดงร่างเป็นเปรต แล้วกล่าวกับพระอานนท์ว่า อีกสามวันพระพุทเจ้าจะสิ้นพระชนม์ พระ อานนท์จึงถามว่าจะแก้ไขได้อย่างไร เปรตตอบว่าจะต้องทำพิธีอุทิศเครื่องอุปโภคบริโภคเป็นไทยทาน พระองค์จึงจะอยู่รอด และจะมีพระชนมายุยืนนานอีกด้วย พระอานนท์จึงทูลให้พระพุทเจ้าทรงทราบ และทรงโปรดให้ประกอบพิธีเมตตารธรรมด้วยการโปรยทาน งานบุญทิ้งกระจาดจึงเกิดขึ้นด้วยเหตุนี้

โดยเริ่มกลางเดือน 7 ของจีน แต่จะตรงกับเดือน 9 ของไทยทางจันทรคติ หรือราวเดือนสิงหาคม-กันยายน เป็นเวลา 5 วัน 5 คืน พอวันที่ 3 จะเป็นวันที่ทิ้งกระดาษฟ้า หลังจากสิ้นงานทิ้งกระดาษฟ้าก็จะมีวันทิ้งกระดาษดิน โดยจะมีการทิ้งสิ่งของหรือไม้ตีที่มีหมายเลขเขียนไว้จากที่สูงลงมา ผู้ที่มาชมงาน ถ้าใครรับไม้ตีได้หมายเลขใดก็นำไปรับสิ่งของตามหมายเลขนั้น ซึ่งมีค่าน้อยลดหลั่นกันแล้วแต่โชค ส่วนงานทิ้งกระดาษดิน จะต่างกับการทิ้งกระดาษฟ้าตรงที่ของนั้น จะทิ้งไว้บนพื้นดิน เพราะถือว่าการทิ้งกระดาษดิน เป็นการทิ้งทานให้แก่พวกภูตผีปีศาจทั้งหลาย

ในวันแรกของงานทิ้งกระจาดจะมีขบวนแห่ มีการอัญเชิญเจ้าพ่อ เจ้าแม่ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ขบวนเชิดสิงโต มังกร ขบวนธงทิว โดยสาวงามจากท้องถิ่นต่างๆในจังหวัด มีชุดพ็อนรำ กลองยาว ล้อเกี้ยว ที่สำคัญคือมีขบวนหาบสิ่งของ เพื่อไปอัญเชิญเจ้าพ่อหลักเมือง โดยนำมาเพียงกระถางรูป แทนเท่านั้น ขณะที่ขบวนแห่เคลื่อนผ่านสถานที่ราชการ ห้างร้านต่างๆจะมีการตั้งโต๊ะรับเจ้าเพื่อความเป็นสิริมงคล จะมีการออกร้านแสดงสินค้า และมหรสพต่างๆ โดยเฉพาะจิวปัจจุบันเปลี่ยนสถานที่จัดงานจากสมาคมจีนมาจัดงานที่ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองสุพรรณบุรี

เอกสารอ้างอิง

ภาพจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ จังหวัดสุพรรณบุรี
 มนัส โอภากุล,ประวัติศาสตร์เมืองสุพรรณ,งานทิ้งกระจาดจังหวัดสุพรรณบุรี,พิมพ์ครั้งแรก,สำนักพิมพ์มติชน,หน้า 335-339
www.suphan.biz/tingkrajad.htm

